

Єршова Н.Ю., к.е.н., доцент кафедри економічного аналізу та обліку
Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ

Значна кількість публікацій присвячених питанням управлінського обліку свідчить про те, що сьогодні дана наука вважається загальноновизнаною як у науковому, так і в корпоративному середовищі, а ефективність використання окремих елементів управлінського обліку викликає все менше сумнівів у практиків і вчених. Управлінський облік з іманентним предметом, об'єктом та інструментарієм, орієнтований на прийняття ефективних управлінських рішень тактичного та стратегічного рівнів [1, 2, 3]. Подальший розвиток управлінського обліку, на нашу думку, пов'язаний, у тому числі, з розвитком його напрямку – стратегічним управлінським обліком. Дане положення, обумовлюється низкою причин та перспектив, серед яких виділимо наступні.

По перше, сучасна економіка характеризується турбулентністю бізнес-середовища та орієнтацію на споживача. Стратегія підприємства сьогодні спрямована на встановлення загальних орієнтирів і напрямів його розвитку при забезпеченні гнучкості у визначенні маршрутів руху до поставлених цілей. Тому, зростання впливу зовнішнього середовища (у тому числі, клієнтської складової) на механізм прийняття управлінських рішень на різних стадіях життєвого циклу підприємства потребує створення відповідного інформаційного базису, що враховується концепцією стратегічного управлінського обліку.

По-друге, рушійною силою сучасної підприємницької економіки стає креативність. Креативність, унікальність – це властивість стратегічних управлінських рішень, які досягаються удосконаленням методичних основ сучасного стратегічного управління (використанням сценарного планування, аналізу трендів; положень ресурсної теорії фірми (ресурси і компетенції фірми), теорії агентських відносин, стратегії керованих змін) та підвищенням ролі

компетенцій та знань суб'єктів управлінського процесу. Це потребує удосконалення і сучасного інструментарію стратегічного управлінського обліку. Отже, проблематика застосування технологій з використанням ключових показників ефективності, облік бізнес-моделі підприємства і перспектив її зміни, аналіз ланцюжка створення вартості, ідентифікація ключових фінансових і нефінансових індикаторів ефективної діяльності підприємства та його структурних підрозділів видаються перспективними для подальших досліджень в рамках концепції стратегічного управлінського обліку. Облік бізнес-моделі підприємства і перспектив її зміни охоплює всі теоретико-методичні розробки: інтеграцію інструментів управління витратами залежно від рівня управління, побудови базової та організаційно-функціональної моделей формування системи стратегічного управління витратами; розробку ситуаційної моделі шести типів управління витратами; вибір оцінки ефективності застосування даних розробок. Бізнес-модель дозволяє створити струнку і цілісну картину бізнесу, провести її системний аналіз і діагностику, встановити критерії для оцінки тих чи інших стратегічних і тактичних рішень менеджерів компанії. Вона дозволяє, також, виявити необхідність внесення змін в умовах турбулентності бізнес-середовища.

По третє, розвиток сучасної науки сприяє поглибленню міждисциплінарних зв'язків. У такому контексті, актуальною постає проблематика протиставлення інструментарію, функцій, об'єктів і методів управлінського обліку відповідним елементам контролінгу на рівні оперативної (тактичної) та стратегічної складових.

По-четверте, потребує подальших досліджень адаптація інструментарію стратегічного управлінського обліку до галузевих особливостей підприємства, оцінки впливу галузевої специфіки на формування системи обліково-аналітичного забезпечення діяльності підприємств та організацій. В такому аспекті, також, постають актуальними проблеми регламентації та стандартизації управлінського обліку, у тому числі, його стратегічного напрямку.

По-п'яте, потребує подальших досліджень оцінка впливу організаційної структури на систему стратегічного управлінського обліку. Система управлінського обліку накладається на організаційну структуру підприємства. Тому, ефективність цієї системи багато в чому залежить від ефективності організації підприємства. Досить часто вдосконалення системи управлінського обліку (особливо, впровадження програмних засобів) повинно супроводжуватися, а можливо - і слідувати за змінами в організаційній структурі підприємства.

В шостих, недостатньо опрацьовані в концептуальному плані проблеми вдосконалення і використання інструментарію аудиту ефективності управлінського обліку, у тому числі, стратегічного управлінського обліку. Такий підхід пов'язаний з необхідністю повного охоплення методами управлінського аудиту всіх елементів організації, оскільки випадання одного їх елементів не дозволить сформувати цілісну картину діяльності організації та ускладнить прийняття ефективних рішень.

Розвиток стратегічного управлінського обліку ґрунтується на системному підході до розбудови його організаційно-методичних основ, в рамках якого можна виділити три визначальних аспекти: функціональний, елементний та організаційний [4].

Література: 1. Бондар М.І. Бухгалтерський облік як інформаційна підсистема системи управління / М.І. Бондар // Вісник НУ «Львівська політехніка» «Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку». – Львів: 2012. – № 21. – С.58-62. 2. Пушкар М. С. Креативний облік (створення інформації для менеджерів): [монографія] / М. С. Пушкар. – Тернопіль : Карт-Бланш, 2006. – 334 с. 3. Шевчук В.Р. Стратегічний управлінський облік як система інформаційної підтримки конкурентної стратегії підприємства / В.Р. Шевчук [Електронний ресурс] : режим доступу: http://irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe 4. Черногор С.А. Синтез креативных подходов в решении практических системологических задач / С.А. Черногор // Философская мысль. – М., 2004. – № 5. – С. 68-81.